

Második látogatás Bozzaiban

Top20 Fajtakísérleti szemle

2026. augusztus 23.

Nagy hibát követtem el! Büntetésül vissza kell mennem megismételni a szemlét, hogy meggyőződjek, van-e összefüggés a kukorica elővetemény és a katasztrófális kép között, amit ebben a kísérletben tapasztaltam!

Amiért egyáltalán elindultam, az Megyeri Csaba (AgResearch) jelzése volt, miszerint a kísérleti állomány nem hozott csövet. „lehetetlen”, gondoltam, hiszen termés szempontjából az egyik legígéretesebb kísérletnek számított! Meg voltam győződve arról, hogy a sok aszálysújtotta, „kategórián aluli” kísérlet között csak lesz olyan, amelyben a hibrideket nem az aszálytűrés, hanem a termőképesség alapján értékelhetünk.

Amiért mégis ostromozom magam, az az, hogy nem húzogattam fel növényeket a gyökérfejltség ellenőrzésére kideríteni: lehetett volna több, ha egyáltalán nincs kukoricabogár gyökérvérvérlet? Pedig már az előző szemle alkalmával is megjegyeztem: *„A hibridek között különbség látszott a kukoricabogár-kártétel erősségében. A későbbi érésű hibridek között több volt a „nyakas” növény; feltehetően azért, mert a pányvázógyökerek későbbi fejlődése miatt a kukoricabogár-lárva kártétele erősebben érvényesült.”* Annyit azért megelőlegezek az utóellenőrzés előtt, hogy valószínűleg nem mutatható ki. Alapozom ezt a megállapításomat arra, hogy sok parcellában végeztem szár-erősségi próbát a növények meglökésével („szárfuzárium teszt” módszert még néhai Dr. Németh János mutatta amerikai példára hivatkozva). Megrogygató szárazakat ugyan találtam, de amely növények kellő szárszilárdsággal rendelkeztek, a gyökér is annak bizonyult.

Végül, amit tapasztaltam, a következő: a korai csoportban voltak hibridek, amelyek hoztak kézzel is érzékelhető, a levélhüvelyből kinőtt, talán normál esetben csőnek nem nevezhető képződményt, de mégis valamit, míg a középérésű csoportban az ilyen eset erősen szórványosnak nevezhető.

Hogy mégis legyen valami számszerű feljegyzés a kísérletről – a kombájn, ha végig is menne rajta, ilyesmit nem mutatna – 1-3-ig osztályoztam a parcellákat. Legjobbat adtam azoknak, ahol szerintem a kombájn mutatna termést, akár 0,5 tonnánál többet is. 2-est azoknak a parcelláknak adtam, ahol még éppen jelezne valamit a kombájn (max 1,5 t/ha), habár ez az adat már nem lenne megbízható. 3-ast azok a parcellák kaptak, amelyeknél nincs egyáltalán értkelhető cső, mert vagy éppen kilátszik valami a levélhüvelyből, vagy abból sem bukkant ki, „besült”, de nem valószínű, hogy az ilyen parcellák adnának 0,5 t/ha-t meghaladó termést. Ilyen alapon a középérésűek nem mutattak izgalmas eltérést. Ugyan volt olyan véletlen előfordulás, hogy 1-est (2 esetben) vagy 2-est (4 esetben) adtam. Ezek azonban akár az én tévedéseim is lehetnek.

A koraiaknál viszont egy sorrendet is fel tudtam állítani, amit vag visszaigazolhat a kombájn, vagy nem. Azonban, ha betakarításra is kerülnek ezek a parcellák, nem tudom, lenne-e haszna az adatoknak. Mindenesetre a mérvadónak tartott 1-es jelzést elért parcella (l.: kép) becsült hozama átlagos valószínűsített csőszám mellett (45000/ha, a sok meddő és igen kis cső miatt) 1,8 t/ha.

A bírálatot minden parcella kezdősorának középső részén, tapintással végeztem.

A fényképek nagyjából jellemzik, hogy mely parcellák milyen értéket kaptak.

A számok összesítése alapján meghatároztam egy hibridsorrendet (a legkisebb a legjobb). Hangsúlyozom, hogy a sorrend nem jelent valós gazdasági értéket, viszont követi a kézzel még érzékelhető érettségi állapotot száraz-nyirkos nedves). Ez magyarázatot ad arra a kérdésre is, hogy a középérésűek között már miért nem lehetett ilyen sorrendet felállítani. A sorrend valójában arra utal, hogy az adott hibrid virágzásának kezdetén milyen sugárzási, ill. hőszokkot kapott. (Minél később virágzott, annál többet, erősebbet.)

1. táblázat. A korai érésű hibridek sorrendje a csőfejltség szerint (becsült értékek, 2026. augusztus 23.)

Sorrend	Hibrid	Pontszám
1	DKC4533	5
2	KWS OLTENIO	6
3	SKARABIN	7
4	DKC4253	8
5	INALTERA	9
6	KWS LEMONDO	9
7	P92841	9
8	P9363	10
9	P9944	10
10	P9415	11

1. kép: A címkén olvasható pozíciójú parcellát tekintettem mérvadónak, és 1-esnek értékeltem

2. kép: A „mérvadó” parcella kibontott csövei letörés előtt

3. kép: Az ilyen képet (és gyengébbet) mutató parcellákat 3-as számjeggyel jellemeztem.

4. kép A 3-as számjeggyel jellemzett, bemutatott parcella jellemző növényállománya (inkább a középérésűekhez tartozó hibrid)